

ÜLESTÕUSMISAJA IV PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine Ap4 ,8-12)

Lugemine Apostlite tegude raamatust:

Sel ajal ütles Peetrus, täis Püha Vaimu: "Rahva ülemad ja vanemad! Kui me täna peame kohtus aru andma vigasele inimesele tehtud heateost, et mis tema terveks on teinud, siis olgu teile kõigile ja kogu Iisraeli rahvale teada, et Jeesuse Kristuse nimel Naatsaretist - kelle teie risti lõite ja kelle Jumal on surnuist üles äratanud - seisab see mees teie ees tervena. Jeesus on see kivi, mille teie, hooneehitajad, olete kõlbmatuna kõrvale heitnud, kuid mis on nurgakiviks saanud. Ja kellegi teise nimes ei ole lunastust, sest taeva all pole inimesele ühtegi teist nime antud, kelle läbi võiksime õndsaks saada." See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps118 , 1.8. 9.21. 22-23 26.28cd R:22)

R: Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid, on nurgakiviks saanud.

Tänage Issandat, sest Tema on hea, sest Tema heldus kestab igavesti. Parem on otsida pelgupaika Issanda juures kui usaldada inimest.

R:

Parem on otsida pelgupaika Issanda juures kui usaldada vürste. Ma tänan Sind, et sa oled mind kuulda võtnud ja saanud minu lunastajaks.

R:

Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid, on nurgakiviks saanud. Issanda käest on see tulnud ja see on meie silmis ime.

R:

Kiidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel. Me kiidame teid Issanda kojast. Sina oled mu Jumal, Sind tahan ma tänada mu Jumal, Sind tahan ma ülistada igavesti.

R:

(Teine lugemine 1Jh3 ,1-2)

Lugemine püha apostel Johannese esimesest kirjast:

Mu armsad, vaadake, millise armastuse on Isa meile andnud, et meid hüütakse Jumala lasteks ja need me ka oleme. Kuid maailm ei tunne meid, sest maailm ei tunne teda. Mu armsad! Praegu me oleme Jumala lapsed, kuid see pole veel ilmsiks saanud, mis me tulevikus oleme. Teame vaid, et kui tema ilmub, oleme tema sarnased ja näeme teda niisugusena, nagu ta on. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 10 ,14)

Halleluuja. Mina olen hea karjane, ütleb Issand, mina tunnen omasid ja minu omad tunnevad mind. Halleluuja.

(Evangeelium Jh10 ,11-18)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Sel ajal Jeesus ütles: Mina olen hea karjane. Hea karjane jätab oma elu lammaste eest. Palgaline, kes ei ole karjane ja kelle omad lambad ei ole, näeb hunti tulevat, jätab lambad maha ja põgeneb, ning hunt murrab neid ja ajab nad laiali. Palgaline põgeneb, sest ta on palgaline ega hooli lammastest. Mina olen hea karjane. Mina tunnen omasid ja minu omad tunnevad mind, nõnda nagu Isa tunneb mind ja mina tunnen Isa, ning ma annan oma elu lammaste eest. Ja mul on veel teisigi lambaid, kes ei ole sellest tarast. Neid pean ma samuti juhtima, ja nemad kuulevad minu häält. Ning siis on üks kari ja üks karjane. Sellepärast armastab Isa mind, et ma jätan oma elu, et seda jälle võtta. Keegi ei võta seda minult, vaid ma jätan oma elu vabatahtlikult. Mul on meelevald seda jätta ja meelevald seda jälle võtta. Niisuguse käsu olen ma saanud oma Isalt. See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, paljud inimesed on veendunud, et pole olemas truemat looma kui koer. Koer ju armastab oma peremeest või perenaist tingimusteta, ja musitab teda aina, see tähendab, lakub käsi ja nägu. Missugune kaunis teineteisemõistmine kahe nii erineva loomaliigi vahel nagu koer ja inimene!

Pahad loomapsühholoogid aga tahavad meid vägisi maa peale tagasi tuua. Nemad on välja selgitanud, miks koerad nii meelededi "musitavad". Nimelt lakuvad koerlaste kutsikad oma ema suunurki, mis vallandab temas oksendamisrefleksi, ja nii saavad kutsikad süüa juba osaliselt seedunud toitu. Hilisemas eas jääb see kutsikalik käitumine märgiks, millega alluv koer või hunt väljendab karjajuhile oma allaheitlikkust. See võib ju nagu armastus välja näha, aga koer ei ole inimene - koguni vastupidi, koer peab ka inimest lihtsalt teiseks kummalisevõitu koeraks.

Aga meie, kas suudame meie kujutada Jumalat ette kõrgemana kui inimene? Igal juhul jääb üle vaid ohtes loota, et meie armastus ärataks Jumalas samasugust kaastunnet, nagu meie tunneme koera suhtes, kes on küll armas oma vempudes, kuid tegelikult ei saa ise oma konservikarbi avamisejagi hakkama... Me palvetame Kyrie...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, Jeesus rääkis inimestele sageli võrdluste keeles, eriti siis, kui ta tahtis anda selgitusi Taevariigi või Jumala kohta. Ta lõi paralleele näidetega sellest elust, mida tema kuulajad hästi tundsid ja igapäevaselt elasid. Ka tänases evangeeliumis rääkis Jeesus lammastest ja nende karjast, kuid tegelikult ei andnud ta ju kuulajatele mitte õpetust loomakasvatusest, vaid jagas neile teadmisi inimese ja Jumala suhetest.

Ka meie võime tänapäevasest maailmast samasuguseid võrdpilte otsida, et omakorda paremini mõista Jeesuse selgitusi. Loomariigist võib leida palju sümbioose, kooslusi, milles väga erinevad liigid üksteist aitavad. Näiteks krokodill hoiab kannatlikult oma lõugu pärani, kui väikesed linnukesed tema suus ringi hüplevad ja hammaste vahelt toidujäänused nokivad - krokodillil teatavasti ei ole keelt, millega ta ise oma hambaid saaks pealiskaudseltki puhastada. Palju sarnaseid huvitavaid kooslusi on leida ka mikroobide maailmast, parimaks näiteks on ehk fakt, et inimese kehas elab vähemalt sama palju baktereid kui on tema enda keharakke, mõnedel andmetel isegi kümme korda rohkem, ning meie ainevahetus on neist niivõrd sõltuv, et ilma oma bakteriteta sureksime väga lühikese aja jooksul. Lausa lohutavana mõjub teadmine, et inimene ei ole kunagi üks, vaid temaga on alati koos kuni 100 triljonit isiklikku väikest sõpra, kes kuuluvad sadadesse erinevatesse liikidesse.

Tulles nüüd tagasi tänase evangeeliumi juurde, võib küsida, kuidas on lood sümbioosiga inimeste ja nende loomade vahel, kelle liha me toiduks tarvitame? Milleks peaksid need loomad inimest vajama, miks tahtma temaga koos elada?

Kahtlemata on sellelgi sümbioosil oma eelised ja puudused. Inimeste peetud kariloomad on teatud eluetapil kindlasti paremini kaitstud kui nende metsikult elavad sugulased. Viimased peavad aina röövloomade eest põgenema ja eriti noorloomad on sel puhul suures ohus. Inimese hoolitsuse all olles on loomadel talvised toiduvarud kindlustatud, lambad saavad püगतud ja lehmad lüpstud, haigete jaoks on loomaarst ning viimaks hoolitsetakse isegi pehme eutanaasia ja omamoodi matuste eest - kõigele leitakse otsarve ja kõik kasutatakse ära. Vabadel saakloomadel pole kuigivõrd parem elu, ka neid süüakse röövloomade poolt, ning haigustesse peavad nad surema aeglaselt ja piinarikkalt. Võibolla on inimese poolt peetud lihalooma elu lühem, aga loom ei peagi ju eriti palju õppima, vaid teab juba üsna noorena suuremat osa sellest, mida ta elu jooksul üldse teada saab.

Teiselt poolt vaadelduna pole karjane lammastele ilmselt midagi muud kui vaid üks veider sarvedeta juhtoinas, keda nad usaldavad, sest nad on kogenud, et ta oskab nad juhatada rohelistele aasadele ja vulisevate vete äärde ning kaitsta neid kiskjate eest. Kahjuks ei oska lambad rääkida, et avaldada arvamust, mida nemad neile inimese poolt pakutud sümbioosist arvavad, või siis ei saa meie päris täpselt aru, mida nende "mää, mää" tähendab. Meie ise, inimesed, ei ole lambad, kuid samas otsustab ka meie elutee üle keegi, kes on meist tugevam ja targem - saatus mängib ka meiega kord karjast ja kord lihunikku...

Peab aga tunnistama, et Jeesuse tänases võrdpildis on üks veider seik, mis tegeliku eluga kuidagi klappida ei taha. Karjane, kes on valmis oma karja eest surema, oleks ju lihtsalt hullumeelne. Ka Jeesuse kaasajal kuulus lambakari selle omaniku varanduse hulka, ja raske on uskuda, et Jeesus kiidaks heaks varandusehulle, kes materiaalsete väärtuste eest surma läheksid. Võibolla oleks olnud täpsem rääkida karjase asemel hoopis emast, kes on valmis oma laste päästmise nimel surema. Ometi, evangeelium ei koosne ainult tähendamissõnadest, vaid esitab meile realistliku loo Jeesusest, kes tapeti, kuid kes tõusis surnuist üles - pretsedenditu juhtum pretsedenditute tagajärgedega... Lugu karjasest, kes tõesti oma väikeste rumalate lammaste eest suri - tema, kes ta oli loonud nii lambad kui inimesed ja siiski ei pidanud paljuks surra armastuse pärast oma loodu vastu.

Milleks Jumal meid igavikus peaks vajama, seda me ei tea - aga mis seal ikka, üks pühak on kord ilusasti öelnud: kui Jumal peaks käskima ühel keerubil hoolitseda ühe liblika eest, siis poleks see keerubile sugugi alandav ülesanne. Nii et kui meie elu, meie armastust ja meie hinge peaks Jumalal millekski vaja olema, siis pole me elanud mõttetult. Amen.